

## Theologische perspectieven

### 1. Vervangingstheologie

- De kerk heeft de plaats ingenomen van Israël
- Gods beloften voor Israël gelden nu voor de kerk
- Geen bijzondere plaats meer voor Israël
- Tot Tweede Wereldoorlog dominante stroming in de kerk

### 2. Bedelingenleer

- Geschiedenis opgedeeld in fases
- (letterlijke) vervulling van Bijbelse profetieën
- God heeft twee verschillende verbonden en heilswegen - één voor Israël, één voor de kerk
- Sterk aanwezig in evangelische kerken

### 3. Tweewegenleer

- Bescheidenere opstelling van de kerk
- God spreekt op een andere manier tot Israël dan tot de kerk (Joden - Thora, christenen - Jezus Christus)
- Andere weg voor Israël tot het heil
- Sterk aanwezig in interreligieuze dialoog na WOII, moderne liberale theologie

### 4. Verbondstheologie

- God is trouw aan zijn beloften voor Israël
- De kerk deelt in deze beloften, één met Israël (mede-erfgenaar, Efez. 3:6)
- Geen andere weg tot het heil, geloof in Jezus blijft nodig
- Sterk aanwezig in gereformeerde en presbyteriaanse tradities

### 5. Bevrijdingstheologie

- Radicale keuze voor de armen, de onderdrukten

- Evangelie: boodschap van bevrijding
- Profeten: recht en gerechtigheid
- Blootleggen van zondige structuren
- Palestijnse bevrijdingstheologie

## Theologische perspectieven op Kerk & Israël

Wat is de visie van de kerk op Israël? Daarover wordt verschillend gedacht. Het gaat dan in het bijzonder over de relatie tussen Israël en de christelijk kerk en over de vraag of er nog een specifieke hoop is voor Israël. Geeft de Bijbel daar aanwijzingen voor?

Heel grofweg zijn er 4 stromingen te onderscheiden. Daarnaast is bevrijdingstheologie in dit overzicht opgenomen, omdat deze een grote rol speelt binnen de Palestijnse theologie.

Uiteraard is dit heel kort door de bocht en zijn er nog allerlei tussenvormen te bedenken. Het is bedoeld om context te bieden bij het gesprek, omdat er onder gemeenteleden veel vragen over leven. Doel is niet een compleet beeld te geven, maar een kader waarbinnen het gesprek gevoerd kan worden.

Elke stroming baseert zich op teksten uit de Bijbel.

### 1. Vervangingstheologie

- De kerk heeft de plaats ingenomen van Israël
- Gods beloften voor Israël gelden nu voor de kerk
- Geen bijzondere plaats meer voor Israël
- Tot Tweede Wereldoorlog dominante stroming in de kerk
- Vervullingstheologie (theoloog N.T. Wright): variant? -> Jezus heeft Gods oude verbond met Israël vervuld, waardoor Israël geherdefinieerd wordt (ook andere volken sluiten nu

aan) en niet langer een aparte rol heeft in Gods heilsplan. Nog wel een speciale status voor het volk Israël vanwege haar verleden.

- Mattheus 21:43

## **2. Bedelingenleer (dispensationalisme)**

- Geschiedenis ingedeeld in fases: OT: Israël, NT: christelijke gemeente
- Volgende fase: gericht op de toekomst van Israël, (letterlijke) vervulling van Bijbelse profetieën die nog niet vervuld zijn (bijv. volledige terugkeer naar het land, soms ook herstel tempeldienst)
- Israël heeft een blijvende, letterlijke rol in Gods plan
- God heeft twee verschillende verbonden en heilswegen – één voor Israël, één voor de kerk
- Millenialisme: duizendjarig rijk (Openb. 20)
- Sterk aanwezig in evangelische kerken

## **3. Twee wegenleer**

- Bescheidenere opstelling van de kerk (na Holocaust)
- Als de kerk zich boven Israël verheft, dan leidt dat tot antisemitisme
- God spreekt op een andere manier tot Israël dan tot de kerk (Joden – Thora, christenen – Jezus Christus)
- Andere weg voor Israël tot het heil
- Variant: meerwegenleer -> ook andere religies een aparte weg tot het heil
- Sterk aanwezig in interreligieuze dialoog na WOII, moderne liberale theologie

## **4. Verbondstheologie**

- God is trouw aan zijn beloften voor Israël
- De kerk deelt in de beloften aan Israël gegeven, één met Israël (mede-erfgenaar, Efez. 3:6)
- 'Onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël' (kerkonde Protestantse Kerk)
- Geen andere weg tot het heil, geloof in Jezus Christus blijft nodig
- Sterk aanwezig in gereformeerde en presbyteriaanse tradities
- Rol van de kerk: Israël 'jaloers maken' (Rom. 11: 11 en 14)
- Romeinen 9-11

## **5. Bevrijdingstheologie**

- Radicale keuze voor de armen, de onderdrukten
- Evangelie = boodschap van bevrijding
- Oude Testament: profeten die oproepen tot recht en gerechtigheid
- Blootleggen van zondige structuren
- Lukas 4: 17-19
- Palestijnse bevrijdingstheologie